

OPUŠTĚNÁ, TOULAVÁ NEBO ZRANĚNÁ ZVÍŘATA

Opuštěným zvířetem je zvíře původně v lidské péči, které jeho chovatel opustil s úmyslem se jej zbavit nebo je vyhnal. **Nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se ho zbavit nebo ho vyhnat.** Kdo poruší tuto povinnost, dopustí se přestupku.

Toulavým zvířetem je zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběh, nebo mimo domácnost svého chovatele. Jedná se především o zvířata, která jejich chovatel nezabezpečil proti úniku (často se jedná o volně pobíhající psy nebo skoty). Jde tedy o situaci, kdy chovateli zvíře jen dočasně uteklo.

Kdo neučiní opatření proti úniku zvířat, poruší zákon na ochranu zvířat, podle něhož je každý povinen učinit opatření proti úniku zvířat v zájmových chovech; chovatelé jsou povinni učinit opatření nezbytná pro zabránění úniku hospodářských a pokusných zvířat. **Zabránit úniku zvířat je důležité především pro jejich bezpečnost** (např. možnost sražení autem apod.), toulavé zvíře může být i usmrceno podle zákona o myslivosti.

Obec může zřizovat, provozovat a rušit **útluky pro zvířata.** Obec nechá trvale označit osobou odborně způsobilou k výkonu této odborné veterinární činnosti toulavé a opuštěné psy v obci, kteří dosud označeni nejsou, zejména identifikací čipem.

Označování psů a centrální evidence psů jsou upraveny v **zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon),** ve znění pozdějších předpisů. Veterinární zákon upravuje také **odchyt zvířat, odbornou způsobilost k odchytu a registraci útluků.**

Nakládání s toulavými a opuštěnými zvířaty upravuje **občanský zákoník.**

V případě nálezu **zraněného zvířete** poradí orgány veterinární správy, odbory životního prostředí krajských úřadů a obcí a orgány policie, útluky nebo soukromí veterinární lékaři. V případě nálezu zraněného volně žijícího zvířete doporučujeme obrátit se na záchrannou stanici (www.zvirenouzi.cz - Národní síť záchranných stanic, tel.: 774 155 155).

NA KTERÉ ORGÁNY SE OBRÁTIT, VÍME-LI O TÝRANÉM ZVÍŘETI

Krajské veterinární správy vykonávají dozor nad dodržováním povinností v oblasti ochrany zvířat, vypracovávají odborná vyjádření pro přestupková řízení a rozhodují o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků. Zjistí-li, že dochází k týrání zvířat nebo k jinému porušení zákona na ochranu zvířat, podají podnět obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo Policii ČR. Pracovníci veterinární správy odborně posoudí, zda skutečně dochází k týrání zvířete, proto je vhodné obrátit se v případě podezření na týrání zvířat na ně.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností projednávají přestupky na úseku ochrany zvířat a ukládají pokuty a správní tresty propadnutí týraného zvířete nebo zákaz chovu, a to v případě, kdy dojde k porušení povinností stanovených zákonem na ochranu zvířat nebo stanovených vyhláškou, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů, nebo nařízením EU na úseku ochrany zvířat. Fyzickým osobám lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč a podnikajícím fyzickým osobám a právníckým osobám až do výše 3 000 000 Kč. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může rozhodnout o umístění týraného zvířete do předběžné náhradní péče. Na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností nařídit zvláštní opatření, tedy například nařídit umístění týraného zvířete do náhradní péče, nařídit snížení počtu zvířat nebo nařídit chovateli pozastavení činnosti do odstranění závad. I bez návrhu krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností nařídit propadnutí týraného zvířete státu.

Obce projednávají porušení obecně závazných vyhlášek, které vydaly na základě zákona na ochranu zvířat, a ukládají za jejich porušení pokuty. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů. Jedná se především o nevedení psa na vodítku nebo neopatření psa náhubkem.

Orgány Policie ČR se zabývají případy, kdy je podezření, že došlo k trestnému činu týrání zvířat, zanedbání péče o zvíře z nebalosti nebo chov zvířat v nevhodných podmínkách podle trestního zákoníku popřípadě k dalším trestným činům, které souvisejí s ochranou zvířat.

Další a podrobnější informace o oblasti ochrany zvířat proti týrání naleznete na internetové adrese www.oz.mze.cz, případně na eagri.cz v sekci Ochrana zvířat.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo zemědělství
odbor živočišných komodit a ochrany zvířat
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
e-mail: ooz@mze.gov.cz
tel.: 221 812 234

vydáno v březnu 2024

OCHRANA ZVÍŘAT

Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.
(preambule zákona na ochranu zvířat proti týrání)

Zvířetem je každý živý obratlovec, kromě člověka, nikoliv však plod nebo embryo. Ochranou zvířat se zabývají především **Ministerstvo zemědělství a Státní veterinární správa.** Přestupky v oblasti ochrany zvířat proti týrání projednávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností nebo obce, ty ve vztahu k porušení svých obecně závazných vyhlášek. Trestnými činy na úseku ochrany zvířat se zabývá Policie České republiky.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

prostřednictvím oddělení ochrany zvířat zejména projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany zvířat; plní úkoly vyplývající pro něj z přímo použitelných předpisů Evropské unie na úseku ochrany zvířat proti týrání; vede evidenci počtu použitých pokusných zvířat; uděluje / odmíá povolení k porážce zvířat pro potřeby církvi a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat; uděluje / odmíá oprávnění k chovu, dodávce a používání pokusných zvířat; uděluje / odmíá akreditaci školicím pracovním k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání, provádí v těchto kurzech zkoušky a vede seznamy osob, které získaly osvědčení; vydává písemné vyjádření ve schvalovacím řízení zoologických zahrad. Ministerstvo zemědělství ve stanovených případech hradí náklady spojené se zajištěním předběžné náhradní péče o týrané zvíře a zvláštního opatření, dále hradí náklady spojené s péčí o zvíře, o které se ze stanovených důvodů (např. neplánovaná hospitalizace, omezení osobní svobody) nemůže starat jeho chovatel. Ministerstvo zemědělství je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, a prováděcích právních předpisů k němu vydaných. Poradním orgánem ministra zemědělství je Ústřední komise pro ochranu zvířat. Ministerstvo zemědělství zřizuje Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely.

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA

prostřednictvím krajských veterinárních správ zejména vykonává dozor na úseku ochrany zvířat; vydává / odmíá povolení chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči; vydává / odmíá osvědčení o schválení silničního dopravního prostředku pro přepravu hospodářských zvířat; vydává / odmíá povolení dopravce zvířat; stanovuje veterinární podmínky pro provádění pokusů na zvířatech a pro provádění porážky zvířat; na základě výsledku kontroly může vydat rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků; podává podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků na úseku ochrany zvířat.

ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY V OBLASTI OCHRANY ZVÍŘAT (STAV K 1. 3. 2024)

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nebalosti, člověkem. Zákon stanoví, které činnosti jsou považovány za týrání zvířat, důvody k usmrcení zvířete, upravuje ochranu zvířat při usmrcování, použití znečistivění, ochranu zvířat při veřejném vystoupení zvířat, ochranu zvířat při přepravě, stanoví podmínky ochrany hospodářských zvířat, zvířat v zájmových chovech, volně žijících zvířat a pokusných zvířat. Dále zákon stanoví orgány ochrany zvířat a jejich působnost, upravuje rovněž přestupky na úseku ochrany zvířat a stanoví podmínky akreditace k pořádání kurzů na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů, stanoví minimální standardy, podle kterých se chovají hospodářská zvířata s ohledem na druh a hmotnostní kategorii a další specifické požadavky na jejich ochranu a pohodu. Týká se ochrany a chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní, a drůbeže, dále běžců, králíků a jelenovitých ve farmovém chovu. Vyhláška se vztahuje také na koně, osly a jejich křížence chované v zájmových chovech.

Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat, se vztahuje pouze na původně volně žijící zvířata, která jsou používána k drezúře, nikoliv na jiné druhy zvířat. Vyhláška stanoví podmínky chovu a drezúry cirkusových zvířat a zvířat používaných pro komerční účely, jejichž výcvik a drezúra není zákonem zakázána.

Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě, ve znění pozdějších předpisů, stanoví požadavky na velikost prostor pro přepravu zvířat, která se neuskutečňuje v souvislosti s hospodářskou činností, a pro přepravu hospodářských zvířat do vzdálenosti nejvýše 50 km nebo v rámci hospodářství.

Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu, ve znění pozdějších předpisů, upravuje podmínky pro chov handicapovaných zvířat, vybavení a minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata, která patří mezi volně žijící zvířata.

Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů, upravuje zejména způsoby doložení odpovídajících odborných praxí podle zákona na ochranu zvířat, vzor žádosti o udělení povolení k porážce zvířat pro potřeby církvi a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody porážky zvířat, požadavky na omračování některých druhů zvířat.

Vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat, ve znění pozdějších předpisů, upravuje zejména seznamy údajů potřebných k práci s pokusnými zvířaty, požadavky na prostory, vybavení a prostředí pro pokusná zvířata a jeho kontrolu, požadavky na péči o pokusná zvířata a jejich zdravotní stav, kritéria přiřazování pokusů k zařazení do jednotlivých kategorií závažnosti, metody usmrcování jednotlivých druhů pokusných zvířat.

Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, upravuje obsah a rozsah odborných kurzů pro získání způsobilosti na úseku ochrany zvířat proti týrání, požadavky na kvalifikaci lektorů, průběh a organizaci zkoušek.

Vyhláška č. 384/2021 Sb., o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování, upravuje požadavky na podmínky při chovu za účelem rozmnožování a požadavky na minimální velikost prostor při rozmnožování psů a koček, na provádění inseminace a na nejnižší a nejvyšší věk psů a koček při jejich rozmnožování.

Vyhláška č. 451/2021 Sb., o ochraně druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, stanoví druhy zvířat vyžadující zvláštní péči, upravuje požadavky týkající se péče a požadavky na prostory a vybavení pro chov vybraných druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči.

Vyhláška č. 213/2022 Sb., o ochraně vybraných druhů šelem a lidoopů při chovu, upravuje podmínky chovu vybraných druhů šelem a lidoopů, požadavky na konstrukci, zabezpečení, velikost a vybavení prostor, podmínky ustájení a požadavky na pomůcky, krmení a napájení vybraných druhů šelem a lidoopů uvedených v § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat.

Nařízení Rady (ES) č. 1255/97 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS stanoví podmínky pro místa zastávek v EU, v nichž jsou nejméně 24 hodin umístění domácí lichočopytníci a domácí skot, ovce, kozy a prasata.

Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 upravuje podmínky pro přepravu zvířat, která se uskutečňuje v souvislosti s hospodářskou činností, stanoví požadavky na dopravce a jejich povolení, požadavky na osoby, které zacházejí se zvířaty, a jejich školení, požadavky na schválení dopravních prostředků.

Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování stanoví pravidla pro usmrcování zvířat chovaných nebo držných pro produkci potravin, vlny, kůže, kožešin nebo jiných produktů, pro usmrcování zvířat za účelem depopulace a pro související úkony.